

Đầu tháng 9-1965, sau khi tốt nghiệp khóa 19 Sĩ Quan Tr B Th Đ c, tôi về Bình Dương trình diện B T L nh S Đoàn 5 B Bình. Đây là một trong những đơn vị đầu tiên về khu vực của Quân Lực VNCH, bao gồm các đơn vị thi u s mi n B c - mà đa số thu c s c dân Nùng thu c vùng t tr Móng Cáy của Đ i tá Woòng A Sáng. Di c vào Nam, đ c mang tên S Đoàn 3 Dã Chi n, sau đ i thành S đoàn 5 B Bình, tr n gi vùng Đông B c th đ o Saigon và đ c coi nh đ n v t n c n nh t c a ch đ .

Ngày y, Trung Vũ còn mang c p b c Thi u Tá, gi c Trung Đoàn Tr ng Trung Đoàn 9. B Ch Huy Trung Đoàn đ n trú t i B n Cát, sau đ i lên Ch n Thành, cách t nh l Bình Dương kho ng 50 km v h ng B c. T B T L nh S Đ P h L i - Bình Dương, tôi đã nhi u l n lên đ o, khi thì đi cùng phái đoàn Thanh Tra, khi thanh tra m t mình, theo l nh đ n v tr ng, nên tôi có nhi u đ p t i p xúc v i Thi u Tá Vũ và các Sĩ Quan trong B Ch Huy Trung Đoàn. Nh v y, cũng t nh ng ngày đó, tôi bi t thêm nhi u v cu c đ i “ng i lính chi n th c s” Lê Nguyên Vũ.

Trung Vũ sinh năm 1933 t i S n Tây, mi n B c Vi t Nam. Ông nguyên là sĩ quan binh ch ng Nh y Dù, th i Thi u Tá Đ Cao Trí còn gi c Liên Đoàn Tr ng. Ông tham đ nhi u cu c hành quân t B c vào Nam. Năm 1955, sau cu c t o thanh Bình Xuyên o Saigon - Ch L n, ông đ c thăng c p Đ i Úy. Ít năm sau, r i Nh y Dù, Ông ra ph c v t i S Đoàn 5 BB. Ông đ c giao ch c Ti u Đoàn Tr ng Ti u Đoàn 2/9, r i Trung Đoàn Tr ng Trung Đoàn 9BB năm 1965 v i c p b c Thi u Tá sau m t th i gian làm Chi Khu Tr ng Chi Khu B n Cát.

Nh ng ai t ng làm vi c v i ông, dù th ng c p, hay quân sĩ đ i quy n, đ u chung m t nh n xét: Ông là v ch huy r t nóng tánh - theo tôi ph i nói là tr c tánh m i đúng. Trong m t đ c san c a S Đoàn 5BB thu đ o, đã ghi nh sau v Trung Đoàn Tr ng Trung Đoàn 9 - t c Thi u Tá Vũ: “Có m t l n Ông vung tay đ p v m y cái m t bàn”. Nh ng nói gì thì nói, không ai có th ph nh n Ông là m t sĩ quan ch huy hành quân tài gi i, th c cũng nh công. Nh ng phái đoàn thanh tra t Tr ng Tham M u, Quân Đoàn, S Đoàn khi đ n quan sát n i đóng quân của đ n v Ông, đ u h t l i khen ng i. B n doanh B Ch Huy Trung Đoàn 9 t i Ch n Thành là m t căn c phòng th h ình ngũ giác ki u m u.

Đ i v i nhân viên thu c B Ch Huy, có l Ban 2 v t v h n c . Lý do đ n gi n là Ông Trung Đoàn Tr ng luôn quan tâm đ n tình hình đ ch, tình hình b n. Nh v y, đ n v do Ông ch huy đã ghi h t chi n công này đ n chi n công khác, trong c ùng nh ngoài Khu 32 Chi n Thu t. Nh ng đ a danh, nh ng m t khu, nh ng chi n khu t B n Súc, B n S i qua Đ u Ti ng, L c Ninh, H n Qu n, đ n Đ ng Xoài, Ph c Long, Ph c Qu r i mệnh mông Tam Giác S t, Chi n

Khu C, Chiⁿ Khu D v.v... nⁱ nào cũng in d^u gót gi^y hành quân c^a các chiⁿ sĩ Trung Đoàn 9.

Nh^ong năm 1965-1967, sau khi quân tác chiⁿ M^o ào t^đ vào miⁿ Nam, tình hình chiⁿ trⁿ cũng nh^o chính tr^o có nhi^u biⁿ đ^ong. Trên m^t trⁿ quân s^o, CSBV công khai đ^a các đⁿ v^o chính qui vào vùng Cao nguyên Trung phⁿ (Tây Nguyên, t^c M^t trⁿ B-3) và Tây B^c vùng H^a Tuyⁿ (M^t trⁿ Tr^o-Thiên). Đ^ong thⁱ, CSBV cũng thành l^p S^o Đoàn 2 tⁱ Qu^ong Ngãi và S^o Đoàn 3 “Sao Vàng” tⁱ Bình Đ^onh (Quân khu 5 CS). Tⁱ miⁿ Đông Nam Phⁿ (Quân Khu 7 CS), CSBV thành l^p s^o đoàn (Công tr^ong) 9 tⁱ Bình Long, 5 tⁱ Bà R^a (Căn c^o Mây T^u) và 7 tⁱ Ph^oc Long.

V^o chính tr^o, tⁱ tháng 6-1965, chính ph^o dân s^o Phan Kh^c S^u - Phan Huy Quát rút lui, tr^o lⁱ quyⁿ đ^u hành đ^t n^oc cho quân đⁱ! Ng^oi ta đ^oc nghe nh^ong c^m t^o nh^o y Ban Lãnh Đ^o Qu^oc Gia, y Ban Hành Pháp Trung ^ong v.v... ho^c T^ong C^c A, T^ong C^c B, C^c Y, C^c Z, v.v. Vì Quân Đⁱ đ^u hành vi^c n^oc, dĩ nhiên nhi^u quân nhân đ^oc n^m gi^o các ch^o v^o quan tr^ong tⁱ các B^o và nha, s^o. Nh^ong c^p ch^o huy cao trong quân đⁱ c^o thay đⁱ liên t^c. Th^o là đau lòng khi th^o phe này h^o b^o ho^c thanh toán phe kia, tôn giáo này kinh ch^ong tôn giáo n^o. Ch^o không ai có th^o quên v^o “bàn th^o ra đ^ong” còn đ^oc g^o là v^o “Ph^ot Giáo miⁿ Trung” x^oy ra vào mùa Xuân 1966. Chính quyⁿ Trung ^ong tⁱ Saigon năm y đã mang quân đⁱ và c^onh sát ra Đà N^ong và Hu^o th^ong tay đ^p bàn th^o và phong t^a chùa chiⁿ. M^t s^o lⁿ quân nhân theo Ph^ot giáo đã b^o thuyⁿ chuyⁿ tⁱ Vùng I vào Vùng III ho^c vùng IV Chiⁿ Thu^t. Dân gian thⁱ đó th^ong truyⁿ miⁿg “đ^oc làm vua, thua làm đⁱ s^o” ho^c “đ^oc làm vua, thua đⁱ ch^a b^onh” v.v... Tr^ong h^op các Ông Đ^ong Văn Minh, Tr^on Thiⁿ Khiêm, Nguy^on Khánh, Đ^o Cao Trí, Nguy^on Chánh Thi, Ph^om Văn Li^u v.v... là nh^ong ch^ong nhân r^oc l^a hⁿ thù ho^c xót xa, tⁱc nuⁱ, ng^om ngùi tⁱ cuⁱ đⁱ. (Xem h^oi ký Nguy^on Chánh Thi, Đ^o M^u, Ph^om Văn Li^u, v.v.)

Thⁱ gian này, Trung Đoàn 9 c^a Trung Tá V^o th^ong ph^o h^op hành quân v^o các đⁿ v^o c^a S^o Đoàn 1 B^o Binh Hoa K^o trong các chiⁿ đ^och tⁱn vào các m^t khu C^ong Sⁿ nh^o Cedar Falls, Junction City, v.v. Ông gi^o v^ong l^p tr^ong m^t ng^oi lính chiⁿ đ^u, gⁿ bó v^o i tⁱn tuyⁿ, sát cánh cùng thu^c c^p gi^o ch^o tay súng truy^c đ^och quân ngoài m^t trⁿ, ch^o lo chu toàn nhi^m v^o mà không quan tâm đⁿ nhi^u r^oi loⁿ chính tr^o, nhi^u tranh giành quyⁿ l^c tⁱ h^ou ph^ong.

S^o tham chiⁿ c^a binh đⁱ M^o - nh^ot là vi^c đánh bom miⁿ B^c đ^o áp l^c Hà N^oi ng^ong xâm l^oc miⁿ Nam, ch^op nh^on s^o hiⁿ h^ou và biên gi^o c^a hai th^o ch^o chính tr^o do các c^ong qu^oc ng^om ng^om ch^op nh^on - g^op s^oc ph^on kháng và ch^ong đⁱ trên toàn th^o gi^oi. Ngay tⁱ M^o, phong trào ph^on chiⁿ cũng ngày m^t dâng cao, kh^oi đⁱ t^o nh^ong cu^c bi^u tình ng^oi ch^ong

lonh đong viên trong các đoi hoc, roi đon nhong cuc biu tình ngoài đong pho. Boi voy, to năm 1966-1967, chính pho Tong Thong Lyndon B. Johnson phoi tìm cách tip xúc voi Boc Viot đo tìm mot gioi pháp chính tro.

Trong khi đo, toi min Nam, các phe phái, Tong Tá von không ngong tranh chop, thanh toán nhau. Tình huonh đo chi binh và moc tiêu chin loc bo vo min Nam khoi hoa Cong Son không đongong chon nhong mou bá, đo vong. Ngoo*i* ta cho rong min Nam son đonh nou chom đot tình trong quân đoi nom quyon và to choc bou co càng som càng tot. Tho nhong oái oăm thay, sau khi liên danh Nguyon Văn Thiou -Nguyon Cao Ko thong loi trong cuc tuyon co tháng 9-1967 và đop yen đoc chong đoi coa phe Phot Giáo cùng sinh viên, hoc sinh, tình hình hou phong bo ngoài yen tonh, thoc ra có biot bao cot sóng ngom cun cun. So kot hop bot đoc dĩ coa liên danh Thiou - Ko có nguy co tro thành đoi đou và tin đon thanh toán nhau trong nhong ngày toi.

Ngoài chin trong, cho nói riêng khu 32 Chin Thuot (gom 3 tonh Bình Đong, Bình Long, Phoc Long), vùng trách nhim coa So Đoàn 5 BB, đã mo rot nhiu cuc hành quân bình đonh, hành quân truy quét đoch, cho nên tình hình an ninh tomon. Loi thêm lúc này quân đoi Mo vào min Nam đã lên con so khá cao. Quc lo 13, còn có tên goi là “Quc lo máu”, đon Bình Đong - Bình Long đã ít bo phoc kích hoc goi mon. Hoc đon đong “gai loa” Bình Đong - Phoc Long trên Quc lo 14 cũng đoc khai thông.

Đoc biot thoi gian này, Tiu Đoàn 2 Trung Đoàn 9BB đã ghi mot chin công lon. Nho tinh thon chin đou anh dũng, quyot tâm kháng co, loi đoc phi pháo ym tro, Tiu đoàn đã bo goy mot cuc ton công coa đoch vào Bo cho huy, đong toi Phoc Quo, cách tonh lo Phoc Long hon 10 km vo phía Tây Nam. Do chin thong trên, Tiu Đoàn Trong 2/9 (Đoi Úy T.) đoc thong cop Thiou Tá, sau vo làm Trung Đoàn Phó Trung Đoàn 9 BB.

Nho đã loc nhoc, to năm 1967, phong trào phon chin trên noc Mo dâng cao. Nhong vo biu tình đòi rút binh đoi Mo khoi Viot Nam không ôn hòa nho troc mà có phon quá khích, có khi còn đot co Mo hoc xe tho trong binh v.v... Chính pho Johnson boi roi, hon noa loi sop có tong tuyon co vào năm toi (1968). Đây là mot thách thoc lon coa Tong Thong Johnson và đong Dân Cho. Qua trung gian Tong tho ký LHQ, Pháp, Vatican cùng mot so noc khác, chính pho Johnson tìm cách dò ý Hà Noi vo mot gioi pháp chính tro. Trong khi đo, bo máy chin tranh toi Hà Noi, đoc Liên Xô và Trung Cong co von, đã bot moch đoc tho lung tung coa Hoa-Thonh-Đon, nên ra soc chun bo mot tron đánh lon đo chong to kho năng hion din và tim năng quân so coa ho toi chin trong min Nam, đong thoi làm chao đoo tình thon nhân dân và Quc Hoi Mo cũng nho to áp loc voi chính pho Johnson tin toi bàn hoi ngho.

Đúng vào nhong ngày Tot năm Mou Thân 1968, Hà Noi đon phong hoy bo thoa thuon hou chion, mo cuoc Tong Ton Công vào Saigon và 44 tonh, tho xã coa VNCH. Mot tron toi Bình Dong và BTL/SĐ5 khoi đon đêm mùng 1 rong mùng 2 Tot (31-1-1968). Lúc này, quân so hion đon toi các đon vo thuoc BTL/SĐ, cũng nho Tiu Khu Bình Dong, trong Công Binh, Thiot Đoàn 1 Ko Binh, v.v. không toi 50%. Tho mà, dù cho đoch có chuon bo thot ko, boo mot toi đa và đoc biot ton công bot ngo, chúng von không làm cho tình hình. Giao tranh đo đoi toi khu voc Lò Chén và trong Công Binh trong tonh lo. Đoch cũng đot nhong “chot” chon xung quanh tho xã và pháo kích vào Phú Loi, cách Bình Dong 5km vo hong Đông, noi đot Bo To Lonh SĐ5BB, moc đích com chân, không cho tiop vion. Lop toc, So Đoàn đou đong đon vo coa Trung đoàn 7BB gioi toa to phía Nam lên và đoc biot tonh cho Trung Đoàn 8 coa Đoi Tá Vo Bon Cát (lúc này Ông đã thăng cop Đoi Tá, cho huy Trung Đoàn 8BB) đoa đon vo vo gioi toa to phía Boc và phía Đông. Đoi Tá Vo đot Bo cho huy Hành Quân toi Bong Coi, khoong gioa tonh lo và BTL/SĐ. Ông đích thân đou đong cuoc hành quân đánh đoi đoch ra khoi tho xã và các chi khu lân con, đong thoi tiop toc truy quét tàn quân đoch.

Nhìn chung, cuoc tong ton công và tong khoi nghĩa coa Viot Cong năm Mou Thân đã thot boi nong no. Nhong vo chính tro, chúng đã đot thong loi đáng ko. Troc áp loc to nhiou phía, tháng 3-1968, Tong Thong Johnson tuyên bo không tái tranh co và hai tháng sau, Hoa-Thonh-Đon cùng Hà Noi co phái đoàn toi Paris đo thong ngho. So phon VNCH đang nom trên bàn co chính tro cũng nho loch so VN sop sang mot trang moi.

Sau nhong đot hành quân gioi toa năm Mou Thân, Đoi Tá Vo tro vo Bo Cho Huy Trung Đoàn toi Bon Cát. Tho là, sau khi cho huy Trung Đoàn 9 trên 3 năm, roi Trung Đoàn 8 trên 2 năm, Đoi Tá Vo đã thoc so đon đot và có công xây đong thành 2 Trung Đoàn cho loc hùng hou coa SĐ5BB. Chính Tong Phom-Quoc-Thuon, ngoi đoi đã nom choc To Lonh SĐ5 hon 4 năm (có lo lâu hon các vo To Lonh khác) choc rot hon đon và quý mon vo Trung Đoàn Trong này. Đoi loi, Đoi Tá Vo đoc đoch quân treo giá tính mong rot cao. Đo có tho chiêu đo hoc thanh toán Ông, đoch đã dùng nhiou phong cách, ko co ám sát và mo nhân ko v.v... Đoch còn dùng tho đon khác là loi đong tình com quan ho gia đình to mion Boc gioi tho cho Ông. Nhong chúng đã không thoc hion đoc mot ý đo nào. Ông và các quân sĩ thuoc quyon, tiop toc truy lùng và đot đoch, tiop toc lop chion công. Nhong tron đánh toi Phú Hòa Đông, bên kia sông tonh lo Bình Dong, vòng lên Cou Đonh, Bou Bàng, Bou Lòg, qua ton Phú Giáo, hoc nhong vo phoc kích trên hành lang di chuyon coa đoch, bot song, ho sát giao liên - kinh tài, toch thu vũ khí - tài liou v.v... khion hot đong quoy phá coa đoch trong vùng trách nhiom suy giom rot. Thoi gian này, so kion đáng ghi nho là mot lon noa, SĐ5BB loi đoc tuyên đong công trong troc Quân Đoi. Và tot co quân nhân to binh sĩ toi cop Tong thuoc SĐ hon đon đoc đeo Dây Biou Chong Bo Quoc Huân Chong màu đo hoàn toàn.

Tuy nhiên, chinh thong quân so coa VNCH và Đong Minh năm 1968 không đo làm ngui tham vong chim min Nam coa Ho Chí Minh - Lê Dun và đong CSVN. Toi Mo, vic TT Thiu choa chu gi phái đoàn qua Paris tham đo hòa đom troc ngày bou co phon nào giúp liên danh Nixon đoc co khit khao, nhong chính sách giii kit coa Mo đã là hòn đá tong. Tong thong Nixon gii TT Thiu qua Midway thông báo so bot đou trit thoit quân Mo và Đong Minh, nhong so giúp VNCH tăng gia quân so cũng nho trang bo vũ khí hin đi hon, trong khuôn kho ko hooch Vit Nam hóa chin tranh (Vietnamization). Đich thân TT Nixon, trong chuyon công du Á Châu, đã bí mot ghé Saigon vào ho tun tháng 7-1969, cho lonh quân đi Mo trit thoit nhanh hon. Chính sách ngoi giao toàn cou coa Mo cũng thay đi đon, to “đi đou” sang “hòa hoon”, “đi thoi”. TT Nixon và Co von An Ninh Quoc Gia Henry Kissinger bot đou so đong co hai lá bài Nga Xô và Trung Cong, đo ép Hà Noi phi chop nhon mot gii pháp chính tro.

Đou năm 1970, vì quân đi Đong Minh đã mot phon rút khi Vit Nam, trong khuôn kho ko hooch Vit Nam hóa chin tranh, BTL/SĐ5 di chuyon lên Lai Khê, cách quon lo Bon Cát khoong 5km vo hong Đong Boc, nom trên Quoc lo 13. Lai Khê xoa kia là noi ngoi Pháp xây đong nhà máy, phòng tho nghim cao su và có trong hàng trăm hec ta cao su làm mou. Lai Khê đã tro thành mot căn co quân so quan trong, noi đot Bo To Lonh mot Lo Đoàn coa SĐ1BB Hoa Ko; và khi ho vo noc, BTL/SĐ5BB tiop nhon căn co trên. Bo Cho Huy Trung Đoàn 8 cùng đong chung trong căn co.

Thoi gian này, Tong Nguyon Văn Hiu đã thay Tong Thun làm To Lonh. Đoi Tá Vo làm Trung Đoàn Trong Đoàn 8 thêm mot thoi gian troc khi đi tho hun toi Hoa Ko. Và Trung Đoàn này đot đoi quyon cho huy coa mot sĩ quan do Tong Hiu đoa to min Trung vo. Tic thay vo Đoi Tá Trung Đoàn Trong moi (Bùi Troch D.) đã thân boi danh lit trong tron Snoul (nom gioa tonh Kratie và biên gii Vit - Campuchia), khin co mot Trung Đoàn cho loc coa SĐ, voi phù hiu “Chúa Son Lâm” trên ngoc áo trái, bo thom boi, nay nho ngoi bonh đong con choa tro, thuc thang đo mau có soc hoi phoc - co đon vo cho còn khoong 500 tay súng. Chính Tong Hiu cũng bo nhong không tot sau tron Snoul. Ko to đoy, con đong binh nghip coa Tong Hiu đã ro sang mot khuc quanh moi (và cui cùng Ông đã to non toi Văn Phòng To Lonh Phó Quân Đoàn III voi lý do “Bot con khi lau chùi vũ khí?”)

Năm 1971, sau khi tot nghip khóa Cho Huy Tham Mou Cao Cop toi Hoa Ko, Đoi Tá Vo đoc lonh tro loi SĐ5BB, voi choc vo To Lonh Phó SĐ. Đong kim To Lonh là Tong Lê Văn Hong. Đoi Tá Vo ra soc chon chonh vic phòng tho căn co Lai Khê, noi đot bon doanh chính coa Bo To Lonh SĐ. Căn co Lai Khê có vòng đai phòng tho khá rong. Các pháo đài, các vong gác làm bong go thông và bao đong cát che chon, có tính dã chin, tom bo, do quân đi Đong Minh đo loi, đã đon lúc phi tu bo, soa choa nhiu. Đich thân Đoi Tá Vo cùng các Đon vo trong đon tong vong gác, tong pháo đài quanh căn co đo kim soát, đon đoc, tái thit lop ho thong phòng tho. Ông cho tho các đon vo phi đonh hom trú on hình cho “A” đo giom thiu thit hoi cho binh sĩ khi đoch pháo kích v.v... Cũng nho voy mà sau nhiu lon ton công coa đoc công Vic

Công, khi thì vài toán nhỏ, khi cả tiểu đoàn, cũng không thấy nào xâm nhập sâu trong căn cứ. Trái lại, bộ lực lượng phòng phát hiện kịp thời và phản kích khiến chúng thất bại. Có lần, sau một cuộc tấn công xâm nhập, tên số 1 thì được công đức ngay tại vòng đai trong cùng căn cứ lên tới hơn 40 xác. Đây là con số khá lớn, vì căn cứ này, tên công bố công đức công là số đáng kể toán nhỏ, được huấn luyện rất tốt, nhiệm vụ gây tổn thất lớn về vật chất và tinh thần cho địch phòng. Về lại, phải mất một thời gian lâu dài, để chờ đợi đào tạo bổ sung được hơn 40 công.

Ngoài nhiệm vụ chính tại căn cứ Lai Khê, SĐ Đoàn 5 đợt B5 Tàng Lê Nguyễn Văn Hành quân tại thị trấn An Lộc, tỉnh Bình Long, nằm trên Quốc lộ 13, cách Saigon khoảng 100km về hướng Bắc. Tàng Nguyễn Văn và Địch tá Vũ thường luân phiên có mặt tại An Lộc để kịp đáp ứng tình hình.

Thời gian này, kế hoạch “Việt Nam hóa” chiến tranh đã gần hoàn tất. Các Mỹc-Tàng-Khoa lớn Bộ Kinh đầu áp lực Hà Nội sớm giáng quyết chiến tranh. Lê Đức Thọ - nhân vật quyền lực thời ba trong Bộ Chính Trị Đảng CSVN - nhicu lớn mặt đàm tại Paris cùng Cố vấn An Ninh Quốc Gia Mỹ Henry Kissinger, trong chiến lược “vừa đánh vừa đàm”. Về phương diện quân sự, nhân tố thất bại chiến lược của quân lực VNCH tại Lào và Campuchia, Hà Nội quyết định mở một đợt tấn công mới trong mùa Xuân-Hè 1972, với miền Đông Nam Việt làm “điểm”, và Quốc Trị cùng Cao nguyên Trung phần làm “điểm”, nhằm tiêu hao lực lượng VNCH và mở rộng lãnh thổ kiểm soát, chuẩn bị cho giai đoạn “ngập lụt da beo”. Trên mặt trận ngoại giao, Hà Nội mở những đàm phán năm tranh chấp Trung-Thái-Mỹ để ép chính phủ Richard Nixon phải nhượng bộ những yêu cầu của VNCH của Trung Thái, hứa thành lập một chính phủ hòa hợp. Hà Nội còn mở những đàm phán thành lập một tổ chức Dân Tộc Giải Phóng Miền Nam, để lôi kéo những lực lượng Chính phủ Lâm thời Cộng hòa Miền Nam Việt Nam.

Tuy nhiên, vào tháng 1-1972, do Tàng Abrams dự đoán dự định của Hà Nội - đã gia tăng những cuộc oanh tạc B-52 khiến các trục tiếp về chiến lược của CSBV bất bại thất bại - cuối cùng Bộ Chính Trị Đảng CSVN quyết, chọn Quốc Trị làm “điểm” [chuyến], một trận miền Đông và Cao nguyên chỉ còn là “điểm” [hạ]. Hết tuần tháng 3-1972, đích thân Văn Tiến Dũng mang hơn 1 quân đoàn về để tăng pháo vượt qua giai đoạn B5 H5 đánh chiến lược Quốc Trị.

Khác với những đợt tấn công năm Mậu Thân (2/1968, 5/1968, 9/1968) mà các nhà nghiên cứu và bình luận gọi là cuộc “tấn công tàn sát”, lần này Hà Nội, với mục đích tiêu diệt những bàn tay nghề, được loạt một 3 đợt tấn công lớn tại Quốc Trị, Kon Tum và Bình Long.

Nhong ngày đu tháng 4-1972, đã có tin tình báo ghi nhon nhong cuc chuyon quân coa đoch to phía bên kia biên gioi, theo hong Boc và Đông Boc tion gon đon Loc Ninh, mot quon lo thuc tonh Binh Long, cách tho tron An Loc khoong 20km vo phía Tây Boc. Đây là noi đot Bo Cho Huy Chion đoàn 9 (gom Trung đoàn 9 BB, tiou đoàn Biot đong quân, Chi đoàn Thiot giop, tiou đoàn Phoo binh v.v...) Tho roi, rong sáng ngày 6 tháng 4 năm 1972, von voi chion thuc to quen thuc tion phoo hou xung, loc long đoch voi quân so đong gop ba quân trú phòng, loi có chion xa yom tro mo cuc ton công. Đoi Tá Chion đoàn trong Nguyon Công V. cùng mot so sĩ quan tham mou bo bot làm tù binh. Trong khi đó, tho tron An Loc, toc tonh lo Bình Long, bo đoch phoo kích to moy ngày troc, mo màn cho nhong tron moa phoo rong roa trên ba thong troi. Ngoo i ta bàng hoàng, lo long đoc tin Loc Ninh thot tho. Tong Hong và Đoi Tá Vo đou có mot toi BTL Hành quân đo đou đong quân sĩ trong vùng đoc goi là mot tron Bình Long - An Loc.

Ngày 13-4-1972, Viot Cong tung 3 So đoàn bo binh (Công trong 5, 7, 9) có phoo và chion xa yom tro ton công. Mo đou là nhong tron moa phoo rot vào tho xã to noa khuya. Đon phoo no liên toc troi khop thành pho, rung chuyon mot đot. Ngoo i ta không tho ooc tính đoc có bao nhiêu trái đon phoo và cũng không đonh hong đoc đoch đã phoo to phía nào. Không ko nhong vo trí quân so nho Bo To Lonh Hành Quân/SĐ5, Bo Cho Huy Tiou Khu Bình Long, Bo Cho Huy TroĐ 8 v.v... bonh vion, trong hoc, cho, nhà dân, trung tâm tom co cho ngoo i di ton to Loc Ninh đou bo trúng phoo đoch. Co thành pho chìm trong loa khói. Roi bong nhiên đoch ngong phoo. Bên ngoài, troi voa hong sáng, nhong cot khói đen von lên cao. Ngoo i ta nghe đoc tiong máy gom go coa đoàn co gioi tion vào tho xã. Không! Không tho lom đoc! Chion xa đoch đang di chuyon, càng lúc càng gon Bo To Lonh Hành Quân. Đây là lon đou đoch so đong chion xa toi chion trong mion Đông và cũng là lon đou tiên, binh sĩ coa ta phoi đoi pho, nên có phon nào hoong hot, boi roi.

Nhong lo thay, các hong súng đoi bác trên chion xa không thoy nho đon, đoch hình nho đang dò tìm moc tiêu, chúng đã mot phong hong. Mot chioc T54 đang nghion xích sot trên mot đong sát bên hông BTL/Hành Quân. Moi ngoo i, to binh sĩ toi To Lonh chion trong, đou nín tho nho cho đoi mot tho moa và hou nho pho moc cho so phon. Bong Đoi Tá Vo lao khoi hom, voi nón sot, áo giop và đoc biot khou súng chong chion xa M72 trên tay, theo sau là Trung úy sĩ quan tùy viên. Toi bo tong phòng tho, voa lúc chion xa đoch vot qua khoi cong chính khoong 20 mét, Ông quo ngoo i, gio to tho tác xo, đoa M72 lên vai. Ngoo i sĩ quan tùy viên ko bên, khom ngoo i quan sát. Moi ngoo i trong hom cho huy hoi hop phóng tom nhìn qua lo châu mai. Mot tiong no. Và mot luong loa đo tong vo phía sau. Chion xa đoch bo trúng hoa tion, boc khói nhong von co di đong troc khi tro thành mot khoi sot xám xot vô đong bên vo đong.

Quân sĩ to trong hom cho huy đo ra ngoài reo hò mong ro. Boy gio ngoo i ta moi thoc so tin M72 đã bon ho chion xa đoch mà suot moy năm qua, to khi đoc trang bo, choa có co hoi tác xo. Ai ngo ngày hôm đó, trong con nguy khon, vo Đoi Tá To Lonh Phó chion trong loi làm nhiom vo mot khinh binh, đích thân so đong M72 triot ho T54 coa Boc Viot. Câu chuyon Đoi Tá Vo bon ho

chi n xa đ ch lan truy n, tinh th n quân sĩ trú phòng t i Bình Long-An L c lên cao. Đó đây có nh ng báo cáo v B T L nh, cho bi t đã b n h thêm nhi u chi c khác. Hình nh chi n xa đ ch b vô hi u hóa vì không có b binh ph i h p, có l do hi u qu nh ng đ t B52 tr i nhi u th m bom su t ngày đêm hôm tr c.

Vì Hà N i m chi n đ ch Xuân Hè 1972 kh p 3 vùng chi n thu t, l c l ng T ng tr b VNCH (Dù và TQLC) b phân tán m ng. Sau đó, B T ng Tham M u gi TQLC vùng I, và đ a Nh y Dù v vùng III và vùng II. Quân Đoàn III còn đ c tăng phái m t s đ n v c a Quân Đoàn IV nh SĐ21BB, SĐ9BB. Liên Đoàn Bi t Cách Dù cũng vào m t tr n h u có th s m gi i t a An L c. N u An L c th t th , Sài Gòn t t nhiên b đe đ a.

Trong khi các l c l ng gi i t a g p r t nhi u khó khăn t i các nút ch n quanh th xã An L c, nh t là t i Xa Cam, kho ng 10km v phía Nam, thì l c l ng t th bên trong th xã nh s ng trong h a ng c. Hàng ngày, cái th tr n nh bé nh n nhi u ngàn đ n pháo c a đ ch, c ng thêm ti ng bom n c a các phi c oanh kích chi n xa đ ch trên đ ng ti n g n th xã, ti ng bom t B52 tr i xu ng quanh vùng đ i l i v.v... Liên l c t BTL Hành Quân đ n các đ n v bên ngoài b gián đ n. Tinh th n m i ng i quá căng th ng và r i vào tình tr ng kh ng ho ng. Cũng có th nh n xét c a T ng Hollingsworth, C v n Quân Đoàn III, r ng T ng H ng, T L nh chi n tr ng, nh ng i “m t h n” và “không làm đ c vi c gì c ” là quá kh t khe ch ng?

An L c b vây hãm càng lâu, tinh th n quân sĩ trú phòng càng xu ng. Thi u ng , thi u dinh đ ng, thi u n c, v.v. l i thêm môi tr ng ô nhi m vì xác t thi đã th i r a, b c mùi v.v... th c không sao t h t đ c n i kinh hoàng cùng c c c a các chi n sĩ t th An L c ba m i sáu năm v tr c (cũng vào Tháng T quái ác). Vì “t c cho chi n tr ng”, cho nên k ho ch ti p t , t n th ng đã l p t c th c hi n song song v i vi c gi i t a. Vi c ti p t th dù kh i đ u không đ c nh ý. Phi c ph i tránh phòng không đ ch, nên bay quá cao và có nhi u ki n hàng r i không đúng n i đ tính. L i thêm đ ch ti p t c pháo nên vi c đón nh n các ti p li u ph m g p khó khăn. Đã có nh ng quân nhân t n v vì b ki n hàng r i trúng, không k p tránh, ho c b trúng đ n pháo tr c khi ch m tay vào các v t ph m ti p t .

Đ u v y, không nh C Thành Qu ng Tr   Vùng I hay Tân C nh (Dakto) Vùng II, th tr n An L c đã đ ng v ng, ch ng minh tinh th n anh dũng, quy t chi n c a các chi n sĩ t th cũng nh gi i t a, trong m t tr n Bình Long-An L c. K t thúc tr n chi n, sau này theo th ng kê, c hai bên đ u thi t h i n ng. VNCH v n ki m soát đ c các t nh l , huy n l (tr L c Ninh) và th tr n trên Qu c l 13, đ n Bình Đ ng-Bình Long, Vi t C ng ki m soát vùng nông thôn và ven ranh. Di chuy n lên Bình Long, Ph c Long, ph i dùng phi c , không còn th ng đ ng b nh năm tr c.

Roi chion trong Bình Long-An Loc, mot tron chion làm rúng đong tho gioi, Đoi Tá Vo vo làm Pho Tá Hành quân To Lonh Quân Đoàn III roi đonh ch đonh làm To Lonh loc long đoc nhiom (gom liên đoàn Biot Đong Quân, Thiot Giáp, Phoo Binh v.v...). Ngoài ra, Ông cùng mot phái đoàn đonh đoi đong Đoàn Loon gioi là đonh tong thong các chion sĩ hou công. So Đoàn 5BB cũng có mot To Lonh moi, Đoi Tá Tron Quoc Loch thay Tong Hong to sau tron chion An Loc. Nhong cuoc giao tranh ác liot không còn, thonh thoong đonh “đong chot” hoc bon xo.

Năm 1973, Đoi Tá Vo thuyon chuyon vo So Đoàn 21 BB, gio choc To Lonh Phó. Ít lâu sau, chính Tong Hong loi vo làm To Lonh So Đoàn 21 mot thoi gian tronh ch nhon choc To Lonh Phó Quân Đoàn IV. Rong núi mion Đong Nam Phon khác voi vùng sinh loy mion Tây. Hon hai moo i năm tronh ch, Thiou Úy Vo đã cùng bao đong đoi, lao mình ra khoi phi co đo cao moy ngàn bo, khi thì nhoy ngay trên đou đoch, khi thì nhoy xuong sau long đoch, đánh boc hou, thì nay, dù So Đoàn 5 hay So Đoàn 21, dù Quân Đoàn III hay quân Đoàn IV, đoi chion binh đâu chong là nhà. Và nhiom vo nào thong cop đã giao, phoi ra soc chu toàn. Voi nhiom vo coa mot To Lonh Phó, Đoi Tá Vo thong bay tho sát trong vùng và không may, trong mot phi vo quan sát, máy bay gop non, Ông bo vong ra khoi phi co nhong nho có phép lo, cho bo goy xong ong chân và xây xát, bom tím trên mot, trên thân tho. Còn song sót khi máy bay gop non là đou hiom thoy và quân y vion đã sẵn sóc, bó bot chân; xong đo Ông vo nhà đong thong ba tháng tronh ch khi tháo băng bot.

Thoi gian đong thong, đoi loi phoi nho vào cop nong nhom quân y vion cho moo n, sinh hoot con thiot hàng ngày đôi lúc phoi nho ngoo i khác. Nhong đây cũng là thoi gian hiom có trong đoi đonh vo nhong tron đánh, nhong chion trong và nhong chion công. Là mot chion sĩ tong xông pha ngoài tron tuyon, dày đon chion trong, mà nay cho làm bon voi chioc máy thu thanh, thu hình, tin toc cho xoay quanh Viot Cong vi phom hiop đonh bao nhiêu lon, đã đón nhon bao nhiêu tù binh, giành dân lon đot o đầu v.v... Ông thong to hoi chong lo mang danh chion sĩ mà co loonh quanh trong căn phòng hon 20 mét vuông voi đôi nong hay sao...?

Thot đã gon 3 tháng, còn 2 tuon noa là toi ngày tháo bot. Nhong bong hou, chion hou lui toi thăm hoi cũng thoa đon. Trong khi oy, sau tron chion An Loc, So Đoàn 5 BB con đonh ch sung và chonh đon vo moi mot, to quân so đon trang thiot bo. Đoi Tá Tron Quoc Loch, đã đonh ch đonh Chuon Tong. Bo Tham Mou/SĐ gom Đoi Tá Tham Mou Trong Đo, Trong Phòng 1 Ho, Trong Phòng Tong Quon Tro T.Ho, Trong Phòng 4, Tiou Đoàn Tiop Von, Trung Tâm Huon Luyon So Đoàn v.v... cong voi các Trung Đoàn Trong moi... top hop thành mot “...”(không biot dùng to nào cho thích hop), làm So Đoàn “tuot đoc” tho thom. Non bè phái, choy chot choc vo, cop boc, lo lót vo đon vo yom tro, lính ma, lính kiong, ăn choi, troy loc v.v... khion Trung ong không tho dung đong đoc lâu. Và kot quo, Chuon Tong Loch bo cách choc To Lonh, giong cop, cho ngày ra tòa (đop này, Chuon Tong Lê Văn To/SD25BB cũng bo cách choc và giong

co p).

Vào mot ngày đou tháng 11-1973, Đoi Tá Vo nhon lonh vo đom nhim choc vo To Lonh So Đoàn 5 BB voi trong trách chon chonh, thanh loc và loy loi uy danh ngày xoa. Thoi gian này, Trung Tong Phom Quoc Thuon đã thay Tong Nguyon Văn Minh làm To Lonh Quon Đoàn III và Quon Khu III. Lonh trên đã ban ra, buoc Đoi Tá Vo phoi yêu cou các quon y sĩ thoo bot o chân som hon đo đonh mot tuon và ngày 7 tháng 11-1973, lo bàn giao đon ra toi Bo To Lonh/SĐ o Con Co Lai Khê.

Tro loi chion trong mion Đong lon này, loi nhon mot trong trách lon, Đoi Tá Vo bot tay ngay vào vioc chon chonh, sop xop các sĩ quan o Trung Đoàn và Bo Tham Mou. Ông rot hài lòng voi ba Trung Đoàn Trong: Trung Tá Quo, to đon vo Biot Cách Nhoy Dù cho huy Trung Đoàn 9; Trung Tá Hùng, tho huon toi Trong Cho Huy Tham Mou, vo cho huy Trung Đoàn 8; và Trung Tá Vong, Trung Đoàn 7. Trong hop Trung Tá Vong tong cũng nhu mo đou ngooc đo nói thêm: Ông to binh chong Thoy Quon Loc Chion, vo So Đoàn 5 làm... sĩ quan Thanh Tra! Đoi Tá Vo, không muon phí phom nhon loc và muon too co hoi tot cho Trung Tá Vong, nhu đã trao Trung Đoàn 7 cho Ông. Đoi voi Bo Tham Mou So Đoàn, troi qua nhong kinh nghim chion trong và nhong phúc trong đoy đo, Đoi Tá Vo muon có mot pho tá biot so đong kho năng, soc monh coa thiot giáp, ko binh nhu Đoi Tá Thoàn thuoc binh chong Thiot Giáp đã vo làm To Lonh Phó/SĐ, và Trung Tá Đ.Đ. Chinh, mot Sĩ Quan Tham Mou nhiu năm kinh nghim thay Đoi Tá Đong trong choc vo Tham Mou Trong. Dĩ nhiên phon lon các trong phòng thuoc Bo Tham Mou/SĐ cũng lon lot ra đo. Tho là SĐ5BB boy gio đã mang mot bo mot moi và quon sĩ đã có nim tin moi vào các cop cho huy. Con đong trong co mot là phoi ngăn chon và giáng tro nhong vi phom, phoi giành loi nhong noi mà đo ch lon chiom sau hiop đonh tháng 1-1973, toi nay còn đong “chot” và co tho. Ngoài ra, vioc phòng tho các vo trí đong quon cũng là moi quan tâm lon coa vo tân To Lonh. Bài hoc đot giá to chion trong An Loc khion các đon vo đã tích coc hon nhiu trong vioc thiot lop ho thong phòng tho. Ngoài vioc đoo giao thong hào quanh đon vo, lop hom trú on an toàn cho binh sĩ, moi đon vo bot buoc phoi đoo mot giong no c v.v... Riêng vòng đoi phòng tho căn co, ngoài ho thong mon boy dĩ nhiên phoi có, Đoi Tá Vo đoc biot giao cho Tiu Đoàn 5 Công Binh son xuot thoc nhiu chong nho roi xung quanh các pháo đoi quanh căn co. Looi chong này, loy vot liou to kom gai, có hình dáng nho 4 cái đonh, moi đonh dài khoong 3cm, mo coa đonh to loi o gioa, bon đou nhon coa đonh có ngonh giong loo i câu, hong ra ngoài. Khi chong roi ra, lúc nào cũng có mot mũi nhon hong lên troi đo cho đoi nhong bàn chân “đo gioi phóng”. Đoi Tá Vo muon too nim tin cho các quon sĩ, tin vào kho năng tác chion, tin vào vũ khí và hoa loc, tin vào ho thong phòng tho vong choc và nhot là tin vào tinh thon quyot chion coa cop cho huy cùng đong đoi, thì cho dù tion pháo hou xung, cho dù bion ngoo i, cho dù xe tăng T54, T56 v.v... cũng không làm son lòng chion sĩ SĐ5.

Tuy rot bon ron voi công vo, Đoi Tá Vo thong dành vài gio moi tháng đo nhon nho hoc tâm tình cùng quon sĩ toi vo đong coa SĐ. Đoc biot, rút kinh nghim chion trong An Loc, Ông đã

chh thh Trung ĐĐoàn 8 cho tác xx bibiu didin hha titin TOW (đđ c trang bb tt cucui năm 1972), mmt loloi hha titin tti tân có thth điđiu khikhi nn tìm mmc tiêu, đđ quân sĩ trú phòng vvng tin hhn. Ththi gian này, SS ĐĐoàn lli đđ c bb sung hai Sĩ Quan nhinhu kinh nghinhm tham mmu và chichin trtrn: ĐĐi Tá NguyN MMnh TTng và ĐĐi Tá TT VVn. ĐĐi Tá TTng xuxut thân binh chchng NhNhy Dù, trtr c khi vv SĐ là TiTiu Khu Phó TK/Bình ĐĐnh; ĐĐi Tá VVn nguyên là Liên ĐĐoàn TrTrng Liên ĐĐoàn 22 BiBit ĐĐng Quân.

VV an ninh didin đđa, trong vùng trách nhinhm cca SĐ5BB, ViVit CCng vi phphm HiHip ĐĐnh ngngng bbn nhinhu lln, nhnhng chch llo tt và mmc đđ ththp. ĐĐn vv tác chichin cca SĐ đã trtrc titip giging trtr hohoc hh trtr các đđn vv ĐĐa PhPhng Quân, Nghĩa Quân giành lli thôn, pp xa xôi do đđ chch ttm chichim. Tuy nhiên vào khokhng ggn cucui năm 1974, cách ququn ll BBn Cát hhn 10km vv phía Tây Nam, đđn RRch BBp bb đđ chch tràn ngngp. Đây là mmt trtrng điđim kikim soát hành lang di chuychn cca đđch. Llc llng đđn trú bb ttn ththt nhnh và đã rút ra ngoài an toàn. BB TT Llnh chch thth Trung ĐĐoàn 9 phphi đđa mmt đđn vv hành quân gigii tta. ĐĐch đã rút lui vv vùng Tam Giác SSt chch đđ lli chchng mmt trung đđi cc thth tti đây. TrTri qua mmy ngày đđu, llc llng tái chichim vvn gigim chân tti chch. ĐĐch núp đđi i giao thông đđa đđo tránh bom và pháo. Khi ta xung phong lli ggp hha llc đđ đđi cca đđch. Cho nên đđn vv cca TrĐ 9 đđn gigii tta, thay đđi chichin thutht. Trong khi cc titiu đđoàn vây hãm vòng ngoài, có nhnhng toán nhnh vvi vũ khí nhnh và llu đđn, xâm nhnhp và tiêu didit ttng kháng cc. Thth là cũng vvi quân sĩ ttng đđng, ta chichim lli đđ c RRch BBp. Ninim vui chichin ththng kéo dài tti ngày QuQuc Khánh 1-11-1974, ngày ĐĐi Tá Lê Nguyễn VV đđ c vinh thăng ChuChun TTng. Mmt ss các quân nhân khác cũng đđ c ttng ththng và thăng ccp trong đđp ll knim này. ĐĐc bibit ssc llnh thăng ththng ccp TTng chch có hai vv: H.V. Llc lên ChuChun TTng ththc thth, và Lê Nguyễn VV nhinhm chchc.

Khokhng trung tutun tháng 12-1974, tt phía Đông BBc căn cc Lai Khê, tin đđ đđa vv: ViVit CCng ttn công mmt ss chi khu cca ttnh PhPhc Long nhnh ĐĐn Luân, ĐĐc Phong và đđng uy hihip ttnh ll. Mmi liên llc titip vivin, yym trtr không thth dùng đđng bb, chch hoàn toàn trông vào không llc VNCH. Trong khi phi trtrng Biên Hòa, phi trtrng PhPhc Long, và BTL/SĐ5 bb pháo liên ttc thì SS đđoàn 7 cca đđch, có tăng và pháo yym trtr mmi ngày mmt sisit chcht vòng vây quanh PhPhc Long. BB TT Llnh Quân ĐĐoàn III đã không vvn tăng ccng đđn PhPhc Long llc llng BiBit Cách Dù, mmt titiu đđoàn bb binh và 3 đđi đđi trinh sát. Ngoài ra rrt nhinhu phi tutun đánh bom quanh ttnh ll. Nhnhng vì đánh gigic theo kikiu “con nhà nghèo”, bbn mmt viên đđn, thth mmt trái bom đđu phphi tính thành titin, vv lli làm gì còn B52 trtri bom ththm theo yêu ccu nna, lli không còn mmt llc llng TTng TrTr BB nào tăng phái cho Quân ĐĐoàn, vì thth PhPhc Long chch ccm cc đđ c thêm ít lâu và ththt thth vào ngày 6-1-1974. Đây là ttnh ll đđu tiên cca VNCH bb đđch lln chichim trong chichin đđch “ttm ăn dđu” hay là “giành dân lln đđt”.

Không bibit do áp llc nào, TTng ThThng ThiThu đđa TTng ĐĐ QuQuc ĐĐng vv thay TTng ThuThun. Hình nhnh TTng ĐĐng cũng llp kkh hohoch gigii tta và ccn tăng vivin mmt ss đđoàn, nhnhng không đđ c đđp ng vì không đđ quân, nên có ý xin tt chchc. RRi vài tháng sau, TTng NguyN Văn

Toàn thay Tđng Đđng. Tđng Thuđn, Đđng hođc Toàn làm tđ lđnh, Phđc Long vđn nđm trong tay Viđt Cđng và hình nhđ Phđ Tđng Thđng hay Bđ Tđng Tham Mđu đã quay mđt vđi lý do nđi đây không phđi là vđ trí chiđn lđc quan trđng. Chđ trong vòng 3 tháng mà hai lđn thay Tđ Lđnh quân đđoàn bđo vđ Saigon. Rđi lđi mđt tin không vui tđ Bđ Tđ Lđnh Quân Đđoàn III truyđn đi: Tđng Hiđu đã tđn nđ!!! Nghe tin này, ngđi ta thđc hoang mang và xúc đđng.

Trong khi đó, sau khi chiđm đđc Phđc Long, Viđt Cđng tđng lđnhđng chđng đđi, lên án, tđiđy ban kiđm soát đđnh chiđn, tđi Ban liên hđp quân sđ v.v... cđ khđng khđng “chđ đánh trđ lđi nhđng vi phđm Hiđp đđnh Paris” cđa VNCH. Quan trđng hđn hđt, Hoa Kđ không có phđnđng, hođc phđnđng lđy lđ. Dĩ nhiên, đđi vđi Hoa Kđ, chiđn tranh VN đã là dĩ vđng. Kđ tđ năm 1967, hđ đã tđng bđc lđp kđ hođch, nào là thđ tđ qua lđi, nào là đi đđm, hođt đđng con thoi, nào là qua trung gian các cđng quđc rđi chiđn tranh cđc bđ, Viđt Nam hóa chiđn tranh, rđi leo thang, rđi ném bom Hà Nđi v.v... Cuđi cùng, gđn 6 năm sau, đđng nđa đđm ngày 27 rđng 28-1-1973 giđ quđc tđ, có mđt bđn vđn đđc ký kđt tđi Hđi nhđ Paris vđi tên gđi “Hiđp Đđnh vđ Chđm Đđt Chiđn Tranh và Tái Lđp Hòa Bình tđi Viđt Nam” theo nhu cđu và quyđn lđi cđa quđc gia Hoa Kđ. Hđn 60,000 lính tác chiđn Mđ còn lđi đã trđt thoái. Hđu hđt tù binh Mđ đđc phóng thích, kđ cđ Đđi tá Không quân John McCain - đđng kimđng cđ viên Tđng thđng Mđ - sau hđn 5 năm đđ mùi vđ đđy đđa, hđ nhđc tđi Hđa Lò Hà Nđi. Dù chđng phđi không tiên liđu đđc tham tâm nhđt thđng miđn Nam cđa Lê Duđn và Đđng Lao Đđng Viđt Nam, nhđng TT Nixon và Ngođi trđng Kissinger không có mđt lđa chđn nào khác, đành vui hđng cái gđi là “hòa bình trong danh đđ” [peace with honor] tđ Mùa Xuân 1973. (Không biđt đây có phđi là Mđ đã “thua” và phđi “tháo chđy” nhđ có ngđi đã nhđn xét?)

Tđi Bđ Tđ Lđnh SĐ5BB, đđu năm 1975, Đđi Tá Tđ Vđn giđ chđc vđ Tham Mđu Trđng thay Đđi Tá Chinh xin thuyđn chuyđn vđ trđng Hđ Sĩ Quan Nha Trang. Đđi Tá Nguyđn Mđnh Tđng, theo trên cho biđt, có liên hđ đđn vđ đđo chánh 11-11-1960, nên không đđc chđp thuđn chđc vđ Tham Mđu Trđng. Tđng Vđ chđ đđnh Ông làm Phđ Tá Hành Quân.

Nhìn chung Quân đđi VNCH giai đđn này, đãđ thđ thđ. Viđn trđ quân sđ bđcđt giđm nhiđu, không đđ lđc mđ nhđng cuđc hành quân quy mô, có tăng, có pháo và phi cđ yđm trđ đđy đđ nhđ trđc. Tđng Vđ cho biđt, trong tình hình xđu nhđt, Ông có thđ cđm cđ 6 tháng không cđn tiđp tđ.

Nhđng Hà Nđi bđt đđu phát đđng chiđn đđch Xuân-Hè 1975, vđi hy vđng làm ănđ miđn Tây nguyên. Ba sđ đđoàn Bđc quân, đđc tăng pháo và đđc công yđm trđ, tđn công và chiđm đđc thđ xã Ban Mê Thuđt, nđi đđt Bđ Tđ lđnh Sđ đđoàn 23 BB vào thđng tuđn tháng 3-1975. Tđ lđnh Quân đđoàn II và Bđ Tđng Tham Mđu hoàn toàn bđ bđt ngđ. Giđa lúc các lđc lđng cđ hđu cđa QĐ II đang lo tái chiđm Ban Mê Thuđt, TT Thiđu triđu tđp mđt phiđn hđp mđt vđi Thđ Tđng

Tron Thion Khiom, Đoi Tong Cao Văn Viên và Trung Tong Đong Văn Quang toi hành lang Dinh Đoc Lop, tiot lo đã quyot đonh triot thooi khoi Pleiku và Vùng I chion thuot, rút vo lop tuyon phòng tho Phan Rang-Ban Mê Thuot. Lý do chính là phái đoàn Ngho sĩ moi to Mo vo cho biot vion tron tài khóa 1975-1976 loi bo cot giom. TT Thiou đonh phoi thoc hion chion noc “đou bé, đot to” - cot nho đon lãnh tho kiom soát, cot sao gio đoc Vùng III và Vùng IV. Quyot đonh này đoc thông báo cho Tong Trong ngày 12-3-1975: Hoàn tro Nhoy Dù vo Sài Gòn; nou con, triot thooi Huo, vo gio Đà Nong. Hai ngày sau, TT Thiou cùng các Tong Khiom, Viên và Quang bay ra Cam Ranh, hop mot voi Tong Phom Văn Phú, và cho lonh triot thooi Kontum-Pleiku. Tong Phú đo ngho cho hành quân cop Quân Đoàn dài theo Quoc lo 7-B - tongã ba Thuon Mon trên lo 14, xuong Cheo Reo (Phú Bon), Cong Son, roi Tuy Hòa. Vì lý do “bo mot”, ngay ngày 16-3, toàn bo loc long QĐ II bot đou rút khoi Pleiku. Các loc long Conh sát, Đoa Phong Quân và Nghĩa quân đou bo bo loi. Ngay trong đom 16-3, hon lon đã bùng no Pleiku, khi So Đoàn 6 Không Quân di ton gia đonh và thân nhân. Hàng choc ngàn dân chúng Pleiku thu gop tài son đo vo đong 7-B. Văn Tion Dũng, dù bot ngo, cũng sai quân đou i theo truy kích. Đoan di ton bo kot đong loi Cheo Reo, và roi Cong Son. Quoc lo 7-B tro thành đoa ngoc tron gian cho nhong quân nhân QĐ II di ton. Toàn bo xe tăng, thiot giáp và pháo bo lot vào tay CSBV. Choa đoy 5,000 ngo i di ton tìm đoc vo Tuy Hòa. To lonh loc long bo vo, Chuon Tong Tot, bo bot song. Troc thẳng cou thoot đoc Chuon Tong Com, To lonh phó QĐ II, vo Tuy Hòa, nhong sau này von lot vào tay CS.

Lý do TT Thiou ra lonh triot thooi, toi nay von còn là đou hoi lon, vì đã mo đou cho so sop đo hoàn toàn coa mion Nam Viot Nam. Ngo i ta nghĩ rong troc co khi tro thành Tong Thong, Ông đã là mot Trung Tong, đã là Bo Trong Quoc Phòng, voy thì đong sau quyot đonh đó, có noy gì...? Cho choc mot đou là quyot đonh này không do Mo cho tho đo có tho “tháo choy”. Đoi tong Khiom và Trung tong Quang đã khion các nhân viên Mo coc ko boc đoc vì không thông báo cho Mo biot vioc này, khion các nhân viên Mo vo vùng II và Vùng I thot dion bất đoo.

Ho tuon tháng 3-1975, sau khi cuoc triot thooi cao nguyên tro thành thom boi, TT Thiou cho lonh Tong Trong bo ngo các tonh Quân khu I, rút vo to tho Đà Nong. Nhong ngày 29-3, Đà Nong bo bo ngo. Các tonh duyên hoi mion Trung cũng lon lot sop đo nho lâu dài trên bãi cát. Ngay đon Phan Rang, quê hong coa TT Thiou, cũng di ton tong ngày 2-4-1975.

Lo Đoàn 3 Dù đang trên tàu vo Sài Gòn, đoc lonh đo bo xuong Nha Trang, roi to đoy kéo lên Khánh Đong, chot chon moc tion coa SĐ 10 CSBV. Mot Lo đoàn Dù khác, cùng tàn quân SĐ 2 BB và SĐ 6 KQ, đoc đou ra Phan Rang lop Bo To Lonh Tion Phong Quân Đoàn III. Nhong chot phòng tho chion loc này bo cánh quân mion Đong coa Lê Trong Ton, voi quân so hon 1 quân đoan, diot gon trong hai ngày 16/17-4-1975.

Ngày 18-4-1975, Long Khánh bo ngo. Tong Toàn phi di ton Không quân xuong Con Tho. Moc dù hai So Đoàn 25 BB và 5 BB còn tron gio phía Tây Boc và Boc Sài Gòn, tình tho đã tuyot vong. Boc quân lên toi hon 3 quân đoàn, voi tăng, pháo hop đong.

Toi 21-4-1975, TT Thiu bàn giao cho Phó TT Tron Văn Hong, đo “tro loi chion đou bên các chion hou”. Nhong bon ngày sau, hai ông Thiu, Khiêm bí mot roi Sài Gòn bong phi co Mo. TT Hong cũng cho Đonh Đoc Lop đoc mot tuon lo, roi y quyon cho Quoc Hoi. Chiu ngày Tho Hai, 28-4-1975, Đoi Tong Dong Văn Minh tuyên tho nhom choc Tong Thong - voi hy vong đot mot gioi pháp màu hong voi Mot Tron Dân Toc Gioi Phong Mion Nam. Đou Tong Minh và nhiu chuyên gia ngooi quoc không biot là vai trò MTDT/GPMN đã hou nho chom đot. Lê Duon - ngoo*i* không ngong co vo “cách mong là ton công” - cho lonh phoi gioi quyot càng som càng tot, nou có tho troc năm 1976 nho đo đonh.

Tong Minh và Tho tong Vũ Văn Mou không chon đong to tho. Sáng ngày 29-4-1975, Tho Tong Mou chính thoc yêu cou ngoo*i* Mo rút khoi VN, đong coa văn phòng tùy viên quân so (DAO) - mot boc ngooi giao có tính toán giúp Mo ronh tay ra đi.

Cũng ngày 29-4-1975 này, Tong Toàn và Bo To Lonh QĐ III to Biên Hòa di chuyon vo Gò Vop, 5km Boc Tho đô Sài Gòn. Riêng So Đoàn 5, loc long von boo toàn nguyên von. Theo Tong Vo, có tho đoch tránh không muon đong SĐ5, nên chúng pháo com chân và tion quân vo Sài Gòn theo hai hong Đông và Tây coa Lai Khê, đong thoi đot các nút chon phía Nam coa Lai Khê, Binh Dong. So Đoàn 5 cũng đoc lonh chuyon bo di chuyon vo phía Nam đo tái phoi trí. Sáng 30 tháng 4-1975, sau buoi hop Tham Mou thong lo chong mot tiong đong ho, ngoo*i* ta bàng hoàng nghe tin TT Dong Văn Minh tuyên bo đou hàng. Ông còn nhân danh Tong To Lonh Quân Đoi ra lonh cho quân nhân các cop buông súng, cho bàn giao! Đong là sét đánh ngang tai!

Tong Vo lúc đó ou to nhiu, vo mot trom long, khác voi bon tánh thong ngày. Ông tâm so voi mot so sĩ quan tham mou thu hop bên conh, voi nét mot bình thon khác thong: “Lonh trên đã ban ra, phoi thi hành. Hon noa, con em ngoo*i* ta giao cho mình, không lo đem nong vào gio tho 25 sao? Đoi voi các anh em thì tùy ý quyot đonh”. Xong Ông đi vo phía trailer [phòng lou đong coa quân đoi] dùng làm phòng ngo riêng cho To Lonh.

Ít phút sau, hai tiong no khô khan vong ra. Moi ngoo*i* hot hong choy toi. Tong Vo đã dùng khou súng ngon coa Ông đo to sát. Vot đon xuyên to phía đoi com lên đou. Các Sĩ Quan hion đion kính con nghiêng mình, không com đoc con com t. Lúc oy là 12 gio roo*i* troa ngày 30

tháng 4 năm 1975.

Trong khi m i ng i v i v ĩ đ a thi hải T ng V an táng t m trong vòng đai căn c thì phía ngoài hàng rào, Vi t C ng dùng loa phóng thanh, âm l ng th t l n kêu g i m i ng i bên trong đ u hàng. Kho ng 3 gi chi u, B Tham M u và các đ n v m i t đ ng r i kh i căn c , không có súng n . Nh ng m i qua kh i qu n l B n Cát, b đ ch ch n l i, t ch thu t t c vũ khí, quân trang đ ng. H sĩ quan tr xu ng cho t túc v đ a ph ng, sĩ quan gi l i, phân theo c p b c đ đ a đi tù. Trang quân s v S Đoàn 5 B Binh ch m đ t th i đ m này.

T lâu, sau ngày 30 tháng 4 năm 1975, r i sau nh ng năm tháng b Vi t C ng giam c m, hành h , tôi đã có ý đ nh ghi l i vài k ni m v S Đoàn 5 B Binh và T ng Lê Nguyễn V . Đã g n 33 năm trôi qua, tôi ch a th c hi n đ c ý nguy n này. Khi còn   trong n c cũng nh k t khi đ nh c t i M m i m y năm tr c, bi t bao nhiêu câu h i c a b ng h u, c a đ ng đ i, c a ng i thân xoáy sâu mãi trong tâm trí tôi. Ai cũng yêu c u tôi nói đôi đ u v T ng V . Tôi bi t   đ u đó, r i rác m t vài dòng trên báo chí, hay vài phút trong m t ch ng trình phát thanh ti ng Vi t, không đ th a m n ng i đ c, ng i nghe. L i n a, tôi là m t sĩ quan c a S Đoàn 5BB, su t 10 năm r i trong quân ngũ, 2 năm dành cho quân tr ng và m t đ n v ngoài SĐ, 8 năm r i còn l i dành cho S Đoàn 5 và tôi đã khoác quân ph c mang phù hi u SĐ5 t i ngày cu i cùng. Ai mà không h nh đ n khi có đ p nh c đ n đ n v c a mình, l i còn h nh đ n h n n a khi nh c đ n c p ch huy đ n v đã anh dũng, can đ m tu n ti t, quy t không ch p nh n đ u hàng đ ch. Ngày nào ch a ghi đ c đôi dòng, dù là không đ y đ l m v T ng Lê Nguyễn V , tôi còn r t áy náy, nh g nh n ng ch a trút xu ng đ c và th y mình m c m t món n ch a k p tr . Món n y là ni m h nh đ n mà T ng V đ m l i cho SĐ5 BB nói riêng và Quân l c VNCH nói chung. T ng V là ng i lính chi n đ u ngoài m t tr n v i đ y đ cái Oai cái Dũng c a nhà T ng. Tôi cũng mu n nh c nh m t s th c mà ng i ta mu n ch i b là Mi n Nam có nhi u dũng t ng, thành m t, T ng ph i ch t theo thành, nh T ng Lê Nguyễn V đã làm.

30 tháng 4-1975, ngày tang l n. Nh ng bàng hoàng, xúc đ ng sau 33 năm, nay đã l ng đ u ph n nào. Cu c s ng n i x ng i và tu i 70 khi n tâm trí tôi bình th n h n. Đôi dòng đ n s trên là nh ng s th c v T ng V mà tôi bi t, dĩ nhiên ch a ph i là t t c . Đ u sao, đây là nh ng dòng tâm thành, thay nén nhang dâng lên t ng ni m v anh hùng dân t c Lê Nguyễn V nhân ngày gi th 33 c a ng i